

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
ชื่อผู้เขียน	นางกรรณิการ์ นูรศิริรักษ์
ชื่อปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	ไทยศึกษา
ปีการศึกษา	2549

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์ ดร. คำรงค์ ฐานดี ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. พิชญ์ สมพอง
3. รองศาสตราจารย์ทิพวรรณ พุ่มมณี

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บ้านทรงไทยปลายโพงพาง ตำบลปลายโพงพาง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม (2) เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของชุมชนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศรูปแบบโฮมสเตย์ (3) เพื่อศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศรูปแบบโฮมสเตย์ที่มีต่อชุมชน

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้การศึกษาเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation)

ผลการศึกษาพบว่า หลังจากการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บ้านทรงไทยปลายโพงพาง ตำบลปลายโพงพาง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศรูปแบบโฮมสเตย์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 จนถึงปัจจุบัน สถานะทางเศรษฐกิจของกลุ่มประชากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยตรงกับการท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลง โดยมีรายได้สูงขึ้น มีการออมทรัพย์ มีกำลังในการบริโภค สิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้น หน่วยงานภาครัฐให้การส่งเสริมสนับสนุนด้าน

สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ก่อให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของท้องถิ่น ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงน้อยมาก เนื่องจากนักท่องเที่ยวมีเวลาอยู่ในชุมชนจำกัด

ในด้านผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีต่อชุมชนมีทั้งด้านลบและด้านบวกพบว่า ด้านลบการท่องเที่ยวก่อให้เกิดความขัดแย้งในกลุ่มเจ้าบ้านสมาชิกโฮมสเตย์ ภาระงานการดำเนินงาน และชุมชน ปัญหามลภาวะทางเสียง ปัญหาขยะ และปัญหาความเป็นส่วนตัวของชุมชนและสมาชิกเจ้าบ้าน โฮมสเตย์ที่ขาดความเป็นอิสระ และเสียดสิทธิ์ในการใช้พื้นที่ในบ้านของตนเอง ส่วนผลกระทบด้านบวกพบว่า การท่องเที่ยวทำให้เกิดอาชีพใหม่ เกิดความรักหวงแหนและภาคภูมิใจที่จะอนุรักษ์รูปแบบบ้านทรงไทยที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน อีกทั้งส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวหวงแหนที่ดิน

จากผลดังกล่าวแสดงถึงคุณประโยชน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชนระดับรากหญ้า ตลอดจนการอนุรักษ์รูปแบบสถาปัตยกรรมบ้านทรงไทยและภูมิปัญญาของชุมชน เพื่อจรรโลงคุณค่าและรักษาเอกลักษณ์และทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่น ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ABSTRACT

Thesis Title Ecotourism and Socio-Economic and Cultural Changes
Student's Name Mrs. Kannikar Boorasirirak
Degree Sought Master of Arts
Major Thai Studies
Academic Year 2006

Advisory Committee

1. Assoc. Prof. Dr. Damrong Thandee Chairperson
2. Assoc. Prof. Dr. Pit Sompong
3. Assoc. Prof. Tippavan Poommanee

The purposes of this research are to (1) study the administration of Muban Kan Thongthiao Choeng Anurak Ban Songthai Plaiphongphang Tambon Plaiphongphang, Amphoe Amphawa, Changwat Samut Songkhram Project, (2) study economic, social, and cultural changes of the communities because of ecotourism in terms of homestay, and (3) study the consequences of ecotourism in terms of homestay on the communities.

In this study, qualitative methods, including indepth interview and participant observation are used.

This study found that after the administration of Muban Kan Thongthiao Choeng Anurak Ban Songthai Plaiphongphang Tambon Plaiphongphang, Amphoe Amphawa, Changwat Samut Songkhram Project for ecotourism sites in terms of homestay from 2542 B.E. to the present,

the population earned higher incomes, had saving money, and could afford luxurious goods. Government sectors provided them with facilities causing the development of community structure. There were minor social and cultural changes due to the limited time tourists spending in the community.

Ecotourism has both positive and negative consequences. Regarding the negative, tourism there caused conflict among members of the homestay owners, the chairman of the project, and the community. In addition, noise pollution, garbage, privacy, and limitation of using housing space of the home owners became problems. Positive consequences were the emergence of new careers, feeling of belonging, and pride in preserving Thai-style houses for community identity. Also, many members of local families have returned home.

It is shown that development of ecotourism of the community can strengthen grassroots in the community. Also, it is a means to preserve Thai architectural houses so that the identity, wisdom, and natural resources would be preserved to achieve sustainable development.